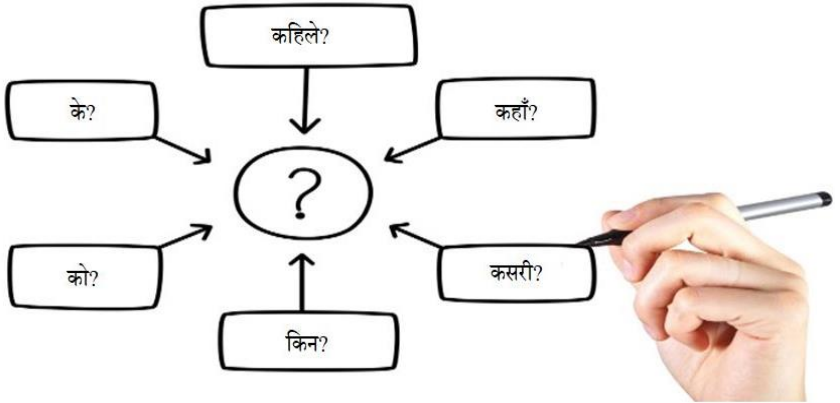

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. ०७५/०७६

चिचिला गाउँपालिका

चिचिला, संखुवासभा

१ नं. प्रदेश, नेपाल ।

गाउँ सभा सदस्य ज्यूहरु,

१. चिचिला गाउँपालिकाको गरिमामय गाउँ सभालाई सम्बोधन गर्दै आ.व. २०७५/०७६ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म गौरवान्वित भएको छु ।
२. लोकतन्त्र प्राप्तिको सङ्घर्षमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सहिदहरुप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र जनजीविकाको आन्दोलनमा अगुवाई गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको योगदानको उच्च सम्मानसहित स्मरण गर्न चाहन्छु ।
३. संघात्मक शासन व्यवस्था नेपाली जनताको त्याग, बलिदान र लामो सङ्घर्षको उपलब्धि हो । यो सरकार जनताको सेवा, सुरक्षा, समृद्धि र सुखका लागि जनताले बनाएको शासकीय व्यवस्था हो । राष्ट्रलाई यस युगान्तकारी मोडमा ल्याइपुऱ्याउने क्रममा जनताले गर्नुपरेको त्याग, बलिदान र व्यहोर्नुपरेको दुःखकष्टको पूर्ण सम्मान गर्दै लोकतन्त्रको रक्षा, सुदृढीकरण र सही प्रयोगमा यो स्थानीय सरकार अडिग रहनेछ ।
४. जनताको पूर्ण लोकतन्त्र, सुशासन, जनताप्रति उत्तरदायी राज्य, भ्रष्टाचारमुक्त सभ्य र सुसंस्कृत एवम् कर्तव्यप्रति दृढ समाज यस सरकारका आदर्श हुनेछन् ।
५. समृद्धि अब नेपालका लागि मृगतृष्णा मात्र हुन सक्दैन । विकास बाहेक समृद्धि हासिल गर्ने अर्को बाटो छैन । विकासका लागि शान्ति र स्थायित्वमा यस स्थानीय तहले गम्भीरताका साथ ध्यान दिनेछ । तथ्य, तर्क र कनूनका आधारमा नागरिकका जायज मागहरुलाई सुन्ने र पुरा गर्ने काम हुनेछ । यस सरकारले लोकप्रियताका लागि काम गर्दैन, नागरिकका लागि राम्रा काम गरेर लोकप्रिय हुनेछ ।
६. "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" भन्ने नेपाल सरकारको दीर्घकालीन उद्देश्य हासिल गर्न स्थानीय तहमा "समृद्ध चिचिला, सुखी चिचिलाबासी" को लक्ष्य हासिल गर्न विभिन्न विषयक्षेत्रगत नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
७. राष्ट्रियता, लोकतन्त्र, विकास निर्माण, सुशासन र समृद्धिका क्षेत्रमा सहमतिका साथ अघि बढ्न चिचिला गाउँपालिका प्रतिबद्ध छ । यो प्रतिबद्धता पुरा गर्न चिचिला गाउँपालिका सबै राजनीतिक दल र अन्य सरोकारवालाको साथ र सहकार्यको लागि आव्हान गर्दछ ।

८. वर्तमान पुस्ताले नै अनुभूत गर्ने गरी विकास र समृद्धि हासिल गर्नेतर्फ केन्द्रित भएर यस सरकारले आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ का नीति तथा कार्यक्रमहरु तय गरेको छ । यो आर्थिक वर्ष चिचिला गाउँपालिकाको लागि समृद्धिको इतिहास रच्ने आधार वर्ष हुनेछ ।
९. चिचिला गाउँपालिकाले विकासप्रतिको सोच र प्रक्रिया, कार्यसंस्कृति, शासकीय प्रणाली, अर्थतन्त्रको संरचना र सामाजिक न्यायका क्षेत्रमा रुपान्तरण गर्नेछ । विकास नीति, रणनीति, कार्यनीति, कानून, संस्था, जनशक्ति र स्रोत साधन, सहभागिता, सेवाप्रवाह र नतिजा अनुगमन एवम् मूल्याङ्कनका क्षेत्रमा आमूल परिवर्तन गरिनेछ ।
१०. विकास, निर्माण, सुरक्षा, शासकीय सुधार लगायतका विविध पक्षमा अध्ययन अनुसन्धान गरी सरकारलाई नियमित सुझाव दिनका लागि विज्ञहरु सम्मिलित सल्लाहकार समितिको व्यवस्था गरिनेछ ।
११. हाम्रा नीतिहरु प्रगतिशील र नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन गर्ने किसिमका हुनेछन् । विकास र सेवा प्रवाहलाई सहजीकरण गर्ने गरी अपूर्ण नीति र कानूनलाई पूर्णता दिइनेछ, आवश्यकता अनुसार नयाँ नीति र कानून निर्माण गरिनेछ ।

आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति

कृषि

१२. संसारमा दुर्लभ मानिएको पानी मकैलाई चिचिला गाउँपालिकाको विशिष्ट पहिचानयुक्त कृषि उपजको रुपमा विकास गर्न सम्बद्ध कृषकहरुलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
१३. कृषि उत्पादकत्व वृद्धि गरी दश वर्षमा कृषिको उत्पादन दोब्बर बनाउन कृषिलाई आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गरिनेछ । प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनालाई विस्तार गरी तीब्रताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१४. निर्वाहमुखी कृषि पद्धतिलाई दश वर्षभित्रमा पूर्ण रुपमा व्यवसायिक कृषितर्फ रुपान्तरण गर्न माटो परीक्षण, जलवायु अनुकूल कृषि बालीको छनौटलाई क्रमिक रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

१५. चिचिला गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक तथा ऐलानी जग्गाहरूको प्रकृति, स्वरूप र सम्भावनाका आधारमा समग्र भूमिको उपयोग गर्न करार, सहकारी र सामुहिक खेतीलाई विशेष सहूलियत प्रदान गरी प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१६. प्रमुख कृषि उपज, पशुपन्छीजन्य तथा मत्स्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने र उच्च मूल्यका कृषि उपजहरूको निर्यात वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । निर्यातयोग्य उच्च मूल्यका कृषि उपजहरूको खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । अर्गानिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन र कृषिजन्य उपजको आयातलाई निरुत्साहन गरिनेछ ।
१७. कृषि उत्पादनलाई चाहिने मल, बिऊ, औषधि, उपकरण र अन्य आवश्यक सेवाहरू कृषि तथा पशु सेवा केन्द्र मार्फत उपलब्ध गराइनेछ । कृषकहरूलाई माटो स्वास्थ्य प्रमाणपत्र वितरण, कृषि बीमा बिस्तार, कृषि ज्ञान केन्द्रको स्थापना गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१८. कृषिजन्य उपजको भण्डारणका लागि शीत भण्डारणको व्यवस्था गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ । कृषि उत्पादनका साधनहरूको उपलब्धता, उत्पादन, सञ्चय, बिक्री वितरण र मूल्यको अनुगमन र नियमन गरिनेछ ।
१९. आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी साना तथा मझौला सिंचाई आयोजनाहरूको निर्माण तथा कार्यान्वयनबाट कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा विस्तार गरिनेछ ।
२०. उन्नत जातको अलैंची खेतीको लागि कृषि साझेदारीहरूसँग समन्वय गरी अन्तर्राष्ट्रिय बजारसम्म पहुँच वृद्धि गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२१. खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य सम्प्रभुतालाई व्यवस्थित गर्न बजार अनुगमन तथा ब्यवस्थापन समिति गठन गरी खाद्य सुरक्षा प्रतिकार्य योजना (Food Security Response Plan) कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२२. कृषि उत्पादनलाई व्यवस्थित र सुरक्षित बनाउन आधारभूत कृषिजन्य बालीहरूमा रोगहरूको पहिचान र सचेतना अभिवृद्धि गर्न आवधिक रूपमा कृषिजन्य तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

२३. चिचिला गाउँपालिकामा कृषि पेशामा आवद्ध कृषकहरूको आयआर्जन वृद्धि तथा मौसमी बेरोजगारीलाई न्यूनीकरण गर्न कृषि सहकारी सञ्चालनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२४. चिचिला गाउँपालिका क्षेत्रमा कृषि क्षेत्रमा अनुकरणीय योगदान पुऱ्याए बापत वार्षिक रूपमा सर्वोत्कृष्ट कृषि व्यवसायी घोषणा गर्ने परिपाटीको सुरुवात गरिनेछ ।
२५. सरोकारवालाहरूको पहलमा तयार भएको १० वर्षे कृषि विकास रणनीतिमा आधारित भएर चिचिला गाउँपालिका स्तरमा समेत कार्यक्रम संचालन एवं अनुगमन प्रणालीको व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
२६. खाद्य असुरक्षालाई न्यूनीकरण गर्न खाद्य सुरक्षा प्रतिकार्य योजना (Food Security Response Plan) तयार गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२७. जडिबुटीको व्यवसायिक खेतीको सम्भाव्यता अध्ययन गरी सोही अनुरूपका कार्यक्रम तथा योजनाहरूलाई विशेष प्रोत्साहन दिइनेछ ।
२८. दश वर्षे कृषि विकास रणनीतिले तय गरे अनुसार नेपाल सरकारले युवा लक्षित स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगारी सिर्जना गर्न तरकारी, च्याउ, स्याउ, नास्पाती, आरु, आलु र अन्य सम्भावित बालीलाई व्यवसायीकरण गर्न जोड दिइनेछ ।
२९. सुखवा क्षेत्रमा थोपा सिंचाई तथा फोहोरा सिंचाई, सिमेन्ट पोखरी र प्लाष्टिक पोखरी निर्माण गरी वर्षातको पानी संकलनमा जोड दिइनेछ ।
३०. लोपोन्मुख तथा मौलिक बाली संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धन कार्यमा जोड दिने, यसको लागि ग्रामीण स्तरमा बिउ बैंक (seed bank) स्थापना गर्न आवश्यक नीति तय गरिनेछ ।
३१. फलफूल र आलु तथा अन्य तरकारी भण्डारणका लागि सेलर स्टोर तथा रष्टिक स्टोरको निर्माणका लागि यस गाउँपालिकामा कार्यरत संघ संस्थासँग समन्वय गरिनेछ ।
३२. उच्च मूल्य कृषि वस्तु बजारीकरणको लागि सहकारीमा आधारित विक्री वितरण प्रणाली (co-operative marketing system) लाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३३. जलवायु परिवर्तनबाट कृषि क्षेत्रमा परेको प्रभाव सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धानमा जोड दिइनेछ ।
३४. जडिबुटि नर्सरी केन्द्र र नमुना आधुनिक खेती व्यवसायलाई बढावा दिइनेछ ।

३५. अर्गानिक खेती जस्तै तरकारी, च्याउ, व्यवसायलाई फलफुल माखेती बेरोजगार युवाहरूमा लक्षित गरी स्वरोजगार बनाउन नीजि तथा व्यक्तिगत तवरमा विशेष सहयोग प्रदान गरिनेछ ।
३६. अलैंची गुणस्तर वृद्धि तथा बजारीकरणको लागि सुधारिएको भट्टी अनुदान र वितरणमा सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थासँग समन्वय गरिनेछ ।
३७. भकारो सुधार कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुका साथै जैविक मल तथा विषादी उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३८. ठाउँ तथा हावापानी अनुसार सुहाउँदो फलफुलहरूको बोट बिरुवा लगाई क्षेत्र बिस्तार गरिने छ ।
३९. गरीब तथा विपन्न परिवारहरूलाई पहिचान गरी तरकारी खेतीमा अनुदान दिने नीति लिईनेछ ।
४०. यस गाउँपालिकामा अन्य आवश्यकता अनुसार फलफुल तथा तरकारी संकलन केन्द्र निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।

पशुपन्छी

४१. गाउँपालिका क्षेत्रमा भएका जंगली पशुपन्छीहरूको प्राकृतिक संरक्षण (*In-situ conservation*) को व्यवस्था गरी जैविक विविधता कायम राख्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४२. पशु व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्न पशु चरणको लागि सम्भावित ठाउँ पहिचान गरी सञ्चालन गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४३. मौसमी कृत्रिम गर्भाधान (*Artificial Insemination*) लाई ग्रामीण दुर्गम क्षेत्रमा सामुदायिक पशु प्रजनन केन्द्रको सुरुवात गर्न र ती ठाउँमा न्यून उत्पादकत्व भएका भाले पशुहरूलाई बन्ध्याकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । यसका साथै नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- ४४. आधुनिक व्यावसायिक भेडा, बाख्रा, गाई, भैंसी, बंगुर लगायत अन्य पशुपंक्षी फर्मको विकास गर्न जोड दिइनेछ ।
- ४५. हिउँदमा पशुहरुको आहारा आपूर्तिको लागि स्थानीय पोषिला घाँसहरुको पहिचान र संरक्षण गरी स्थानीय स्रोत साधनबाट पौष्टिक आहारको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- ४६. यस गाउँपालिकामा अन्य आवश्यकता अनुसार आधुनिक बधशाला निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- ४७. व्यवसायिक पंक्षीपालनलाई प्रोत्साहन तथा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ४८. गाउँपालिकाका प्रत्येक वडामा पशु स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चत गर्न निजी पाराभेट र ग्रामीण स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरु परिचालनमा गाउँपालिकाको संलग्नतालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ४९. गाउँपालिका स्तरीय घुम्ती पशु शिविर सञ्चालन गर्न आवश्यक कार्यक्रम तय गरिनेछ ।

सहकारी

- ५०. 'गाउँ गाउँमा सहकारी, घर घरमा रोजगारी' नारालाई सार्थकता प्रदान गर्न स्थानीय सहकारी ऐन तर्जुमा गर्ने र स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भईसकेका सहकारी संस्थाहरु, दर्ता हुन आउने संस्थाहरुको सञ्चालन, नवीकरण, नियमन र खारेजी गरिनेछ ।
- ५१. स्थानीय तहको दीगो र समतामूलक आर्थिक विकास तथा अग्रगामी सामाजिक रुपान्तरणका लागि सबल र सक्षम सहकारी प्रणालीलाई विकास गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ५२. स्थानीय श्रम, सीप र पूँजीलाई अधिकतम रुपमा परिचालन गर्ने गरी सहकारीलाई अर्थतन्त्रको एक सबल स्तम्भको रूपमा विकसित गर्दै आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लक्ष्यमा योगदान पुऱ्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ५३. शिक्षा, तालिम र सूचनाको माध्यमबाट सहकारीको संस्थागत क्षमता विकास र सहकारी सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक नीतिहरू अवलम्बन गरिने छ ।
- ५४. कृषि क्षेत्र लगायत अन्य उत्पादन तथा सेवामा आधारित सबै प्रकारका व्यवसायमा सहकारीलाई क्रियाशील तुल्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

५५. सहकारीको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धनको लागि दीर्घकालीन योजना, मानव संशाधन विकास, आवश्यक संगठन संरचनाहरूको निर्माण एवम् कानुनी व्यवस्थाहरू तय गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५६. सहकारीको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धन गर्न सरकार, सहकारी, नीजी क्षेत्र तथा विकास साझेदारहरू बीच सहकार्य र सहयोगलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५७. सहकारीको निर्दिष्ट मूल्य र सिद्धान्तहरूको अभ्यास गर्दै प्रभावकारी व्यवस्थापन विधिको अवलम्बन तथा नियमन मार्फत सहकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्ने नीति अंगीकार गरिनेछ ।
५८. सहकारी प्रवर्द्धित उद्योग व्यवसायको विकास तथा विस्तार गर्दै सहकारी क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी, प्रभावकारी एवम् गुणस्तरीय बनाउन आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५९. महिला, गरीब, अपाङ्ग, सीमान्तकृत, भूमिहीन तथा पिछडिएका वर्ग र श्रमिकहरूका साथै आम नागरिकहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन सहकारीको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।

उद्योग

६०. चिचिला गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चालनमा रहेका ठूला, मझौला, घरेलु तथा साना उद्योगहरूको विवरण अद्यावधिक गरी उक्त उद्योग व्यवसायको अधिकृत पूँजी, स्वरूप, प्रकृति, क्षेत्रका आधारमा वर्गीकरण गर्ने तथा सञ्चालन र नियमनका लागि आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
६१. घरेलु तथा साना उद्योगहरूलाई कच्चा पदार्थको आयात तथा उद्योगजन्य उत्पादनको निर्यात, वस्तुको बजारीकरणमा विशेष सहूलियत दिइनेछ ।
६२. चिचिला गाउँपालिकामा सहकारीमार्फत सञ्चालित जडिबुटी तथा कृषिजन्य उद्योगलाई बढावा दिइनेछ ।

६३. चिचिला गाउँपालिकामा प्रचुर मात्रामा सम्भावना रहेको सम्भाव्य उत्पादनलाई व्यवसायीकरण गर्न आगामी आर्थिक वर्षबाट औद्योगिक ग्रामको स्थापना गर्न प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
६४. चिचिला गाउँपालिकाभित्र घरेलु तथा साना उद्योगको विस्तार गरिनेछ । स्थानीय सीप, स्रोत र साधनलाई प्रयोग गरी राडीपाखी, खाँडी, अल्लो ढाका जस्ता उत्पादन गर्ने लक्षित वर्गलाई अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
६५. चिचिला गाउँपालिकामा बाँसजन्य उत्पादनलाई व्यवसायीकरण गर्न विषय विशेषज्ञसँगको समन्वयमा सीपमूलक तालिम सञ्चालन गर्न आवश्यक कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
६६. काठजन्य उद्योगलाई व्यवस्थित गर्न चिचिला गाउँपालिकाले आवश्यक नीति अवलम्बन गर्नेछ ।

रोजगार प्रवर्द्धन

६७. स्वरोजगार कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरी स्थानीय उद्यमशिलतालाई जोड दिने कार्यक्रमहरूलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
६८. गाउँपालिकाबाट आ.व. २०७५/०७६ मा वार्षिक बजेट विनियोजन गर्दा प्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना हुने आयोजनाहरूलाई उच्च प्राथमिकता प्रदान गरिनेछ ।
६९. गाउँपालिकाबाट विनियोजित योजनाहरूबाट प्रत्यक्ष लाभग्राहीहरू स्थानीयबासी हुने र स्थानीयबासीमा रोजगारी सिर्जना हुने अवस्थामा उक्त आयोजनाहरू उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन गरिनेछ ।
७०. बैदेशिक रोजगारीको अनुभव प्राप्त गरी स्वदेश फर्केका मानव संसाधनलाई स्वरोजगारमूलक, आयमूलक तथा उत्पादनमूलक उद्योग, सेवा तथा व्यवसायमा आकर्षित गरिनेछ ।

७१. गाउँपालिकाबाट स्वीकृति प्राप्त गरी विभिन्न क्षेत्रहरूमा सीप तथा क्षमतामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने प्रस्तावना पेश भएको खण्डमा उक्त कार्यक्रम सञ्चालन गरिने क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरेर दोहोरोपन नआउने गरी क्षेत्र निर्धारण गरिनेछ ।
७२. वैदेशिक रोजगारबाट आर्जित पूँजी, सीप, अनुभवको प्रयोग गरी स्वदेशमा उद्यमशीलता प्रवर्द्धन क्षेत्रमा लगानी गरी योगदान दिने उद्यमीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

गरीबी न्यूनीकरण

७३. नेपालको संविधानमा उल्लिखित जनताको मौलिक हक तथा सम्बद्ध नीतिहरूको साथै दीगो विकासका लक्ष्य अनुसार गरीबी हटाउने कार्यको लागि समेत चिचिला गाउँपालिकाले आवश्यक रणनीति र कार्यनीति तय कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नेछ ।
७४. यस गाउँपालिकालाई गरिबीमुक्त गाउँपालिकाको रूपमा विकास गरिनेछ । गरिबी निवारण तथा सामुदायिक विकासमा संलग्न गैरसरकारी संस्था तथा वैदेशिक सहयोगलाई एकद्वार प्रणालीमार्फत गरिबी घटेको परिणाम देखिने कार्यक्रम तय गर्ने नीति चिचिला गाउँपालिकाले लिनेछ ।
७५. गरिबहरूको सङ्ख्या यकिन गर्न चिचिला गाउँपालिकाले सञ्चालन गर्ने गरिब घरपरिवारको पहिचान कार्यको थालनी गर्नेछ । स्थानीय मानक समेत रहने गरी गरिबी परिचय पत्रको व्यवस्था गरिनेछ । सो परिचयपत्र धारकहरूलाई कार्यविधि तय गरी क्षमता अभिवृद्धि, पूँजीगत अनुदान तथा रोजगारी दिइनेछ । अनुदान, सेवा सुविधा वा सहूलियतलाई कामसँग आवद्ध गरिनेछ ।

पर्यटन

७६. बलुथाम पर्यटन क्षेत्र देखि देउरालीसम्मको क्षेत्रलाई गुँरास संरक्षण क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न पर्यटन क्षेत्रसँग सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।
७७. पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रूपमा पहिचान गरिएका ठाउँहरूमा पूर्वाधार निर्माण गरी व्यवसायमा लगानी गर्न सहकारी र निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । यसका लागि

पर्यटन व्यवसायी र युवाहरूलाई पर्यटन उद्योगमा आकर्षित गर्न आवश्यक तालिम र सहूलियत ऋण उपलब्ध गराइनेछ ।

७८. मकालु हिरक पार्क निर्माणलाई उच्च प्राथमिकता दिई नेपाल पर्यटन बोर्ड, होटल एसोसियसन नेपाल, नेपाल माउन्टेनरिड एसोसियशन, ट्रेकिङ एजेन्सिज एसोसियशन अफ नेपाल, नेपाल एसोसियशन अफ टुर एण्ड ट्राभल एजेण्टससँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
७९. चिचिला गाउँपालिकामा रहेका ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरूलाई जोड्ने यातायात र पदमार्गहरूलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
८०. प्राकृतिक प्रकोप र विपद्को समयमा मानवीय उद्धार गर्नका लागि प्रदेश सरकारसँग सहकार्य र समन्वय गरी चिचिला गाउँपालिकाभित्र उपयुक्त स्थानमा हेलिप्याड निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
८१. चिचिला गाउँपालिकाको सामाजिक साँस्कृतिक विकासका लागि होम स्टेको अवधारणालाई सुरुवात गर्न आवश्यक कदम अगाडि बढाइनेछ ।

राजस्व

८२. गाउँपालिका क्षेत्रमा करको दायरालाई फराकिलो पार्न यस क्षेत्रमा पाइने वन पैदावार, घरेलु उत्पादित वस्तु तथा सामाग्री, अन्तर्राष्ट्रिय आयात निर्यातका वस्तुहरू, ढुङ्गा, गिटी, बालुवाको प्रयोगलाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
८३. चिचिला गाउँपालिका क्षेत्रका सबै व्यवसायीहरूलाई अनिवार्य व्यवसाय दर्ता गराई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
८४. एकीकृत सम्पत्ति कर नबुझ्नाउनेलाई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयहरू र अन्य गाउँपालिका मातहतका कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने विभिन्न सेवा, सुविधाबाट बञ्चित गराइने हुँदा आ.व. २०७५/०७६ मा एकीकृत सम्पत्ति कर अनिवार्य रुपमा लागु गरिनेछ ।

गुनासो सुनुवाई

८५. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूमा रहेको उजुरीपेटिकालाई द्वैमासिक रूपमा खोली प्राप्त उजुरी तथा गुनासोहरूलाई आवश्यक सम्बोधन गरिनेछ ।

न्याय तथा कानूनी मामिला

न्याय

८६. आधारभूत न्यायमा नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गर्न न्यायिक पहुँच सम्बन्धी कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८७. मेलमिलापको माध्यमबाट स्थानीय विवादमा विषयहरू निरूपण गर्ने प्रक्रियालाई बढावा दिइनेछ ।
८८. न्यायिक इजलासलाई व्यवस्थित गर्दै स्थानीय तहमा न्यायसम्पादनलाई चुस्त, दुरुस्त र अनुमानयोग्य तुल्याउन आवश्यक रणनीति, कार्यनीति अवलम्बन गरिनेछ ।

कानून

८९. चिचिला गाउँपालिकाबाट पारित तथा अनुमोदन भएका ऐन, नियमावली, कार्यविधि लगायतका कानूनहरूलाई स्थानीय राजपत्र तथा वेबसाईटमा प्रकाशन गरी नियमित रूपमा सार्वजनिकीकरण गरिनेछ ।

मानव अधिकार

९०. मानव अधिकारको संरक्षण, बाल अधिकारको संरक्षण, घरेलु हिंसाको अन्त्य गर्न सामाजिक तथा आर्थिक विकास शाखा तथा कानूनी मामिला इकाइ मार्फत विशेष कार्यक्रम तय गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास

सडक तथा यातायात

९१. चिचिला चक्रपथलाई चिचिला गौरवका सडक सञ्जालको रूपमा विकास गरिनेछ । सडक तथा यातायातको सञ्चालन लागत तथा दुरी कम गर्न तथा सडक सुरक्षा सुनिश्चित

गर्न आवश्यकता अनुसार सडकको रेखाङ्कन गर्न चिचिला समृद्धिको गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ ।

१२. वडा स्तरका सडक तथा गोरेटा बाटाहरूलाई *सम्भाव्यता अध्ययन* पछि मात्र योजना छनौट गरी बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
१३. सडकको क्षेत्राधिकार मिचिने गरी मानव निर्मित समस्या खडा गर्ने कार्य पूर्ण रुपमा निरुत्साहित गर्न विनियम, कार्यविधि र निर्देशिका बनाई लागु गरिनेछ । सडकको क्षेत्र (right of way) नियमानुसार अनिवार्य छोड्न छोडाउन पहल गरिनेछ ।
१४. सडकलाई निरन्तर सञ्चालन गर्नका लागि पक्की पुल, पानीका ढल तथा नाली व्यवस्थापन गरिनेछ साथै प्रत्येक वडाहरूमा क्रमिक रुपमा मोटरबाटोलाई स्तरोन्नति गरिनेछ ।
१५. चिचिला गाउँपालिकाको सबै वडाहरू तथा टोलहरूलाई समेट्ने गरी सडक विस्तार भईरहेको मोटरबाटोलाई रणनीतिक महत्वको मोटरबाटोको स्तरोन्नति गरी बाह्र महिना चल्ने बनाइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सडकलाई वर्षैभरी सञ्चालन गर्नका लागि सडक मर्मत सम्भार समूह (Road Maintenance Group) परिचालन गरी सडक स्तरोन्नति गरिनेछ ।
१६. सडक पहुँच नपुगेका क्षेत्रहरूमा नयाँ ट्रयाक खोली सडक विस्तार गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता साथ द्रुत गतिमा अगाडि बढाइनेछ ।
१७. मुख्य सडक सञ्जालबाट टाढा भएका वस्ती तथा प्राकृतिक सम्पदाहरू मूल्याङ्कन गरी पक्की पुल व्यवस्थापन गर्न काठेपुलहरूलाई विस्थापित गरिनेछ ।
१८. चिचिला गाउँपालिकामा रहेका ग्रामीण सडक सञ्जाल, पुल पुलेसामा पर्ने व्यक्तिगत जग्गाहरूको लगत संकलन गरी कित्ताकाट गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

जलविद्युत

९९. नदीनाला र खोलाको स्रोत र सही ठाउँ पहिचान गरी बृहत् जलविद्युत आयोजना छनौट गरी केन्द्रीय प्रसारण लाईनसँग ग्रिड जडान गरी गाउँपालिकाको सबै वडा तथा टोलहरूमा पुऱ्याउन पहल गरिनेछ ।
१००. ठूला जलविद्युत आयोजना कार्यान्वयनमा आउनु अगाडि साना जलविद्युत आयोजनालाई पनि सुदृढ गरी विद्युत प्रत्येक वस्तीमा सूचारु गरिनेछ ।
१०१. साविकमा निर्माण सुरु भई अधुरो रहेका जलविद्युत आयोजनाहरूलाई आवश्यकता तथा दीगोपनाको आधारमा पूर्णता प्रदान गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

सूचना तथा सञ्चार प्रविधि

१०२. डिजिटल चिचिला गाउँपालिकाको अभियानलाई साकार पुऱ्याउन प्रत्येक वडाहरूमा इन्टरनेट सेवा जडान गरिनेछ ।
१०३. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि सम्बन्धी सेवाहरू, रेडियो, टेलिभिजन प्रसारणको व्यापक पहुँच एवम् विस्तार सुनिश्चित गर्न कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।
१०४. विकास एवम् सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी चुनौति सामना गर्न सूचना तथा प्रविधिमा आधारित नवीनतम तथा मौलिक प्रयोग (Innovative Use) प्रवर्द्धन गर्न विशेष कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
१०५. चिचिला गाउँपालिकामा सर्भरको विकासका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी यथासक्य प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
१०६. शैक्षिक क्षेत्रमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिलाई समायोजन गर्दै तालिम तथा शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि विशेष कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
१०७. निजी क्षेत्र समेतको सहभागितामा Group SMS, IPT Software, मोबाइल एप, दर्ता चलानी सम्बन्धी सफ्टवेयरहरूको निर्माण गरी कार्यालयमा सञ्चालनमा ल्याई भर्चुअल (Virtual) चिचिला गाउँपालिका बनाईनेछ ।
१०८. कार्यालय कामकाजमा प्रयोग गरिदै आएका ASCII फन्टहरू (जस्तै: कान्तिपुर, प्रिति, प्रतिमा ईत्यादी) लाई पूर्ण रूपमा विस्थापित गरी नेपाली युनिकोड अनिवार्य रूपमा लागु

गरिनेछ । हस्तलिखित दस्तावेजहरूको स्थानमा कम्प्युटराइज्ड कागजातहरूको मात्र प्रयोग गरिनेछ ।

१०९. गाउँपालिकामा विभिन्न सभा तथा सेमिनारहरूमा प्रोजेक्टरलाई विस्थापित गरी इन्टरएक्टिभ ह्वाइटबोर्ड (Interactive Whiteboard) को प्रयोगलाई विस्तार गरिनेछ ।
११०. डिजिटल नोटिस बोर्ड, LED नोटिसबोर्डको प्रयोग गरी गाउँपालिकामा भइरहेका विभिन्न गतिविधिहरू निरन्तर अद्यावधिक गरिनेछ ।
१११. Biometric Attendance System ले Manual Attendance System लाई विस्थापित गरी प्रशासनिक चुस्ततालाई कायम गरिनेछ ।
११२. कार्यालयको गतिविधिहरूलाई निरन्तर सूचना प्रवाह गर्न सामाजिक सञ्जालहरू फेसबुक, ट्विटर, युट्युबमा आधिकारिक एकाउण्ट खोली प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
११३. Paperless Office को अवधारणालाई लागु गर्न गाउँपालिकामा हुने तथा गरिने सम्पूर्ण क्रियाकलापहरूको सफ्ट कपि सूचना तथा अभिलेख केन्द्रमा डिजिटल भण्डारण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

एफ. एम.

११४. एफ.एम. रेडियो सञ्चालन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) कार्यविधि स्वीकृत गरी स्थानीय स्तरमा १०० वाटसम्मको रेडियोको अनुमति, दर्ता, नवीकरण, सञ्चालन र नियमन गरिनेछ ।

खानेपानी व्यवस्थापन

११५. गाउँपालिका भरी स्वच्छ, सफा खानेपानीको व्यवस्था गर्न एक घर, एक धारा खानेपानी उपलब्धताको लागि विकासका साझेदारहरूको सहयोग र समन्वयमा थप कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

११६. खानेपानी आयोजनाहरु सञ्चालन गर्दा विगतमा सुरु गरिएका क्रमागत आयोजनाहरुलाई प्राथमिकता राख्दै थप सम्भावना र आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
११७. गाउँपालिकाबाट सञ्चालित खानेपानी आयोजनाहरुको अपनत्व बोध गराउन उपभोक्ताहरुको लागत सहभागिता सुनिश्चित गरिनुका साथै मर्मत सम्भार समितिलाई क्रियाशिल गराइनेछ ।

सार्वजनिक सहकारी निजी साझेदारी

११८. चिचिला गाउँपालिकाले आ.व. २०७५/०७६ मा विभिन्न विषयक्षेत्रगत कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दा सहकारी र निजी क्षेत्रसँग साझेदारी गर्न सक्नेछ । यसका लागि चिचिला गाउँपालिकाले एक समपूरक कोष खडा गर्नेछ ।

भवन तथा भवन संहिता

११९. चिचिला गाउँपालिकामा नयाँ निर्माण हुने भवनहरु भवन आचार संहिता मापदण्ड पुरा गरी गाउँपालिकाबाट अनुमति लिएर निर्माण गर्नु पर्नेछ । अन्यथा चिचिला गाउँपालिकाबाट उपलब्ध गराइने भवन पूर्वाधार सम्बन्धी सेवा सुविधाबाट बञ्चित गराइनेछ ।
१२०. चिचिला गाउँपालिकामा स्वच्छ, हराभरा, स्वस्थ तथा दीगो शहरी विकासको लागि भवन निर्माण मापदण्ड लागु गरिनेछ ।
१२१. विकसित मुलुकमा अपनाइएको भवन संहिता समेतको अनुसरण गरी इन्टरनेशनल स्टेट अफ आर्टमा आधारित हुने गरी बनाइने अत्याधुनिक भवनहरुको निर्माण संहिताको नीतिगत आधार तय गरिनेछ ।
१२२. नयाँ भवन निर्माण गर्दा भूकम्प प्रतिरोधी र काठको मात्रा कम हुने गरी लागत अनुमान (Design estimate) तयार गरिनेछ ।

१२३. भू-कम्पको जोखिमलाई मध्यनजर गरी नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरेको वस्ती विकास सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मार्गदर्शन, २०७२ लाई सार्वजनिक भवनहरूमा अनिवार्य लागु गरिनेछ भने नीजी भवनहरूमा क्रमिक रूपमा लागु गरिनेछ ।
१२४. खाद्यान्न उत्पादन हुने स्थानहरूमा भवन निर्माण कार्यलाई निरुत्साहन गरिनेछ ।
१२५. गाउँपालिका क्षेत्रमा अनधिकृत रूपमा गरिने प्लटिङ (Plotting) लाई पूर्ण रूपमा निरुत्साहन गरिनेछ ।
१२६. सहकारी तथा सामुदायिक भवनहरू निर्माणको प्रस्तावनाहरू उपर जनसाङ्ख्यिक अनुपात, आवश्यकता, प्रतिफल र औचित्य समेतलाई मध्यनजर गरी चिचिला गाउँपालिकाले पूँजीगत अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

निर्माण इजाजत

१२७. "घ" वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजत पत्र सम्बन्धी कार्यविधिलाई आवश्यक सशोधन गरी निर्माण व्यवसायीको पारदर्शिता, स्वच्छता, इमान्दारिता, जवाफदेहिता, विश्वसनियता तथा भेदभावरहित प्रतिस्पर्धाको विकास गरिनेछ ।

जग्गा नापी तथा नक्शा

१२८. गाउँपालिकामा बन्ने सार्वजनिक, संस्थागत तथा नीजी भवन संरचनाको नक्शा पास गर्नुपर्ने प्रावधानलाई तुरुन्त लागु गरिनेछ ।
१२९. साविकदेखि जग्गा भोगचलन गर्दै फिल्ड बुक उतार गरिसकेका तर जग्गा दर्ता गर्न बाँकी रहेकाहरूको लगत संकलन गरी जग्गा दर्ता प्रक्रियालाई सहजीकरण गरिनेछ ।
१३०. सार्वजनिक तथा ऐलानी जग्गा, घर लगायतका सम्पत्तिहरूको अद्यावधिक अभिलेख राखी उपयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

भू-उपयोग

१३१. जमिनको स्वरूप, प्रकृति तथा जलवायुको आधारमा वर्गीकरण गरी भू-उपयोगको वैज्ञानिक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१३२. चिचिला गाउँपालिकाको समग्र भूमिलाई आधारभूत रूपमा कृषि क्षेत्र, आवासीय क्षेत्र, व्यवसायिक क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, धार्मिक वन क्षेत्र, साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्र, पर्यटन क्षेत्र, नदी तथा तालतलैया क्षेत्र, वन क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोग तथा खुला क्षेत्र, निर्माण सामग्री (ढुङगा, बालुवा गिट्टी) उत्खनन क्षेत्र लगायतका विभिन्न भू-उपयोगका क्षेत्रहरू (Land Use Zone) मा वर्गीकरण गरिनेछ ।
१३३. कृषियोग्य भूमिको गैर कृषि प्रयोग, कृषि भूमिलाई बाँझो राख्ने प्रवृत्ति र अनियन्त्रित खण्डिकरणलाई निरुत्साहित गर्दै कृषि योग्य भूमिको समुचित उपयोग एवम् संरक्षण सुनिश्चित गरिनेछ ।
१३४. स्वच्छ, सुन्दर, सुविधा सम्पन्न तथा सुरक्षित वस्ती विकास र योजनावद्ध एवं दीगो शहरीकरण सुनिश्चित गरिनेछ ।
१३५. वन तथा अन्य प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण एवम् समुचित उपयोग सुनिश्चित गरिनेछ ।
१३६. भू- उपयोग योजना सम्बन्धी सूचना विकास गरिनेछ ।

वस्ती विकास

१३७. एकीकृत वस्ती विकासको अवधारणालाई वस्ती विकास कार्यक्रम तय गरी लागु गर्न दीर्घकालीन रणनीति बनाइनेछ ।
१३८. सुरक्षित वस्ती स्थानका आधार तथा मापदण्डहरू निर्धारण गरी वस्ती विकासलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
१३९. प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम व्यवस्थापनमा सामुदायिक क्षमता विकास तथा जोखिमयुक्त वस्तीको पहिचान गरी वस्ती स्थानान्तरण गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ ।
१४०. स्वच्छ, सुन्दर, सुबिधा सम्पन्न तथा सुरक्षित वस्ती विकास र योजनावद्ध एवं दीगो शहरीकरण सुनिश्चित गरिनेछ ।

१४१. चिचिला गाउँपालिकामा शवदाहस्थललाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ । शवदाहस्थलबाट हुने वातावरण प्रदुषणलाई न्यूनीकरण गर्न आधुनिक प्रविधि क्रेमोटरियम (Crematorium) को प्रयोग क्रमिक रूपमा गरिनेछ ।

योजना तथा अनुगमन

उपभोक्ता समिति परिचालन

१४२. उपभोक्ता समितिबाट योजना सञ्चालन गर्दा छनौट भएको योजना गाउँ सभाबाट स्वीकृत भएमा सो मितिबाट २५ दिनभित्र उपभोक्ता समिति गठन नगरेमा उपभोक्ता समितिबाट योजना सञ्चालन गरिने छैन ।
१४३. उपभोक्ता समिति गठन भएको ३० दिनभित्र गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा योजना सम्झौताको लागि प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही चलाई सक्नुपर्नेछ ।
१४४. उपभोक्ता समिति गठन गर्दा सो समितिमा समावेशी मापदण्डका आधारमा समितिभित्र ७-११ सदस्य आवद्ध हुनेछन् । तर समितिका सदस्यहरू सम्बन्धित योजनाबाट प्रत्यक्ष प्रभावितहरू मात्र रहनेछन् ।
१४५. समितिमा कुनै फौजदारी अभियोगमा कसुरदार ठहरिएको, वा सो प्रकृतिको अभियोगको मुद्दा न्यायिक एवम् अर्थन्यायिक निकायहरूमा विचाराधीन रहेको, पेशकी फछ्यौट नगरेको, भ्रष्टाचार गरेको, बहुविवाह गरेको, १८ वर्ष उमेर पुरा नभएको र ६० वर्ष नाघेको व्यक्ति रहन पाउने छैन । र प्रत्येक सदस्यले आयोजना सम्झौताका क्रममा आफ्नो नागरिकताको प्रतिलिपि साथ उपर्युक्त व्यहोरामा कसुरदार नठहरिएको स्व-घोषणा पत्र समावेश गर्नुपर्नेछ ।
१४६. सार्वजनिक लाभको पद धारण गरेको कुनै पनि व्यक्ति (पदाधिकारी, कर्मचारी, शिक्षक, संघसंस्थाका व्यक्ति) समितिमा बस्न पाउने छैन ।
१४७. समितिका मुख्य पदाधिकारीहरूले आयोजना सम्झौता गर्दा २/२ प्रति फोटो अनिवार्य रूपमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
१४८. समितिले आम भेलामा निर्णय अभिलेख तोकिएको ढाँचामा कम्तिमा १ जना पदाधिकारी र १ जना कर्मचारी समेतलाई रोहवरमा राखी समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

१४९. प्रत्येक समितिले शुन्य पेशकीमा आधारित भएर आयोजना सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
१५०. उपभोक्ता समितिबाट योजना सञ्चालन गर्दा १५% लागत सहभागितालाई अनिवार्य गरिएको छ ।
१५१. समिति गठन गर्दा कै अवस्थामा आन्तरिक अनुगमन समिति गठन गरी सो समितिले कम्तिमा ३ पटक अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गरेको अनुगमन पुस्तिकाको अभिलेख कायम गर्नुपर्नेछ र सो अभिलेख गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा पेस गर्नुपर्नेछ ।
१५२. समितिले काम सम्पन्न गरिसकेपछि बाँकी रहन गएका खप्ने सामानहरु मर्मत सम्भार समिति गठन भएको भए सो समितिलाई र सो नभए गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयलाई बुझाउनु पर्नेछ । तर मर्मत सम्भार समितिलाई बुझाएको सामानको विवरणको एक प्रति गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा जानकारीको लागि बुझाउनुपर्नेछ ।
१५३. गाउँपालिका स्तरीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति तथा वडा स्तरीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिबाट निरन्तर आयोजना अनुगमन हुनेछ । यसप्रकार उपर्युक्त समितिहरुले राय सहितको प्रतिवेदन तयार गर्नेछ । उक्त प्रतिवेदनमा अनुगमन संयोजक तथा सम्बन्धित विषयगत प्रमुख/संयोजकको सदर गर्ने राय सहितको कम्तिमा २/३ सदर गर्ने राय पेश भए पश्चात मात्र योजना फरफारकको कारवाही चलाईनेछ । तर उक्त प्रतिवेदनमा विशेष परिस्थिति पुष्टि भएको खण्डमा बाहेक सबै सदस्यहरुले राय पेश गर्नुपर्नेछ ।
१५४. एक आ.व. मा एक जना व्यक्ति एक मात्र उपभोक्ता समितिमा बस्न पाउने छ । दुई वा सो भन्दा बढी समिति गठन भएको खण्डमा पछि गठन भएको समितिका हकमा निजको सदस्यता स्वतः खारेज भएको मानिनेछ ।
१५५. एक समितिमा एकाघरका एक जना मात्र सदस्य समितिमा बस्न पाउने छ ।
१५६. उपभोक्ता समितिबाट आयोजना सञ्चालन गर्दा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले तोकिएको शुल्क प्राप्त गरी सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई योजनासम्बद्ध कागजातहरु सहितको फाराम उपलब्ध गराउनेछ ।
१५७. उपभोक्ता समितिलाई योजना सम्झौता भएपश्चात कार्यादेश प्रदान गर्नुअघि गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट अनुशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१५८. उपभोक्ता समिति सम्बन्धी व्यवस्थालाई थप व्यवस्थित गर्न योजना सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४ लाई सामयिक संशोधन गरी लागु गरिनेछ ।

अनुगमन

१५९. चिचिला गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने विभिन्न योजनाहरूलाई वडा स्तरीय तथा गाउँपालिका स्तरीय गरी दुई वर्गमा विभाजन गरिनेछ । जसमा एकै वडाभित्र पर्ने आयोजनाहरूलाई वडा स्तरीय आयोजना र २ वा सो भन्दा बढी वडामा पर्ने आयोजनालाई गाउँपालिका स्तरीय आयोजना मानिनेछ । ति आयोजनाहरूको अनुगमन क्रमशः वडा स्तरीय तथा गाउँपालिका स्तरीय अनुगमन समितिबाट गरिनेछ ।
१६०. अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको भूमिकालाई सबल, सक्षम तथा प्रभावकारी बनाइनेछ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

वन

१६१. उपलब्ध बन क्षेत्रबाट चिचिला गाउँपालिकाको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा सार्थक योगदान हुने सक्ने यथार्थलाई स्वीकार गर्दै वन क्षेत्रबाट रोजगारी सृजना गर्ने गरी एक बन एक उपभोक्ता समुहको स्थापना गरिनेछ ।
१६२. चिचिला गाउँपालिकामा रहेका तालतलैया क्षेत्रलाई संरक्षण र संबर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरी पर्यटकीय गन्तव्य क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
१६३. चिचिला गाउँपालिकाको समृद्धिको लागि वन जंगलको सदुपयोग गर्ने नीति अगाडि बढाइनेछ । वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको कार्यक्रम अन्तर्गत वनजन्य पदार्थ उत्पादन र सदुपयोग गर्ने कार्यक्रम अघि बढाइनेछ ।
१६४. चिचिला गाउँपालिका भित्र जडिबुटी लगायतका वन पैदावरमा आधारित उद्योग स्थापना गरिनेछ । यस्ता उद्योगमा सरकारी, निजी, सहकारी र समुदायिक साझेदारी रहनेछ ।
१६५. विकासात्मक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्दा सडक क्षेत्रहरूमा वृक्षरोपण अभियानलाई लागु गरिनेछ ।

१६६. वन व्यवस्थापनलाई थप पारदर्शी, जवाफदेही, उत्तरदायी र समावेशी बनाई सक्षम बनाइनेछ ।
१६७. दीगो वन व्यवस्थापनद्वारा वन क्षेत्रको उत्पादकत्व र वन पैदावरको उत्पादन वृद्धि गरिनेछ ।
१६८. जैविक विविधता र स्रोतको संरक्षण लगायत वातावरणीय सेवाबाट प्राप्त हुने लाभ वृद्धि गर्दै न्यायोचित वितरण सुनिश्चित गरिनेछ ।
१६९. नीजी क्षेत्रलाई वन विकास तथा विस्तारमा संलग्न गराउँदै वनजन्य उद्यमको प्रवर्द्धन, उत्पादनको विविधिकरण र बजारीकरणबाट मूल्य अभिवृद्धि र हरित रोजगारी सिर्जना गरिनेछ ।
१७०. वन क्षेत्रमा सुशासन, समावेशीकरण र सामाजिक न्याय प्रवर्द्धनको लागि व्यवस्थापनलाई थप सक्षम बनाइनेछ ।
१७१. धरातल अनुरूप उन्नत जातको बोटबिरुवाको वृक्षरोपणलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

वन्यजन्तु

१७२. चिचिला गाउँपालिकाको सम्पूर्ण क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन गरी वन्यजन्तु आरक्षण क्षेत्र विकासको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१७३. वन्यजन्य उद्योगको प्रवर्द्धन, उत्पादनको विविधिकरण र बजारीकरण मार्फत अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱ्याउन वन क्षेत्रको दीगो विकास तथा संरक्षणमा नीजी क्षेत्रलाई आकर्षित गरिनेछ ।
१७४. वन्यजन्तु शिकारका गतिविधिहरूलाई कडा निगरानी राखी कानूनी कारबाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।

भू-संरक्षण

१७५. चिचिला गाउँपालिकामा रहेका जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूलाई नियन्त्रण र संरक्षण गरिनेछ ।
१७६. जैविक विविधता र जैविक स्रोतको संरक्षण लगायत वातावरणीय सेवाबाट प्राप्त हुने लाभको न्यायोचित वितरण सुनिश्चित गरिनेछ ।

१७७. जल तथा भूमिको संरक्षण साथै भूमिको उत्पादकत्व वृद्धि गरी कृषि उत्पादन बढाउन, सहयोग पुऱ्याउन जलाधार क्षेत्रको एकीकृत संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

वातावरण

१७८. चिचिला गाउँपालिका भित्र वातावरण संरक्षण र सन्तुलनको लागि एक घर पाँच विरुवा रोप्ने कार्यक्रमलाई अनिवार्य गरिनेछ । सबैभन्दा बढी विरुवा रोप्ने र हुर्काउने घरपरिवारलाई विशेष सम्मान र पुरस्कारको प्रदान गरिनेछ ।

१७९. वातावरण अनुकूलका वन पैदावारहरूको विस्तार, विविधिकरण गरिनेछ । वातावरण संरक्षण र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१८०. दीगो वन व्यवस्थापन गरी वन क्षेत्रको उत्पादकत्व र वन पैदावर उत्पादनको वृद्धि गरिनेछ ।

१८१. वातावरण संरक्षण गर्न वृक्षरोपण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा तितेचाप, पाखासाँच, रानी चाप, लामपाते, साल, बेत, लालिगुराँस, चिमल, लौठसल्ला, धुपी, पाउलेनिया, अशोक, उत्तीस, ओखरलाई मुख्य प्राथमिकता दिइनेछ ।

पर्यावरण

१८२. पर्यावरण संरक्षणलाई सामाजिक उत्तरदायित्वको कामको सूचीमा प्राथमिकता दिइनेछ । कार्यालय कामकाजमा कार्यालयीय गतिविधिहरू सञ्चालन गर्दा Save the Office Paper Stop को अवधारणालाई कार्यान्वयन गरि पर्यावरण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

१८३. २० माइक्रोन भन्दा कम तौलका प्लाष्टिक झोलाको प्रयोगलाई प्रतिबन्धित गरिनेछ । प्लाष्टिक झोलाको सडामा कागजी झोला, जुटको झोलालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१८४. जलवायु परिवर्तनमा पारिस्थिकीय प्रणाली, स्थानीय जनता र जीविकोपार्जनमा पर्न सक्ने प्रभावलाई कम गर्न न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

जलाधार संरक्षण

१८५. स्वच्छ खानेपानीको मुहानहरू पहिचान तथा खोजी गरी पानीका मुहानहरूको संरक्षण गरिनेछ ।
१८६. पोखरीगाउँ पोखरी, कप्ताने पोखरी, मत्स्यपोखरी जलाधारलाई संरक्षण गरी आय आर्जनमा टेवा पुऱ्याउन एकीकृत गुरुयोजना तयार पारिनेछ ।
१८७. धुवाँछाँगाँलाई रहस्यमयी जलाधार क्षेत्रको रुपमा विकास गरिनेछ ।
१८८. एक टोल एक पोखरीको अवधारणालाई क्रमिक रुपमा लागु गरिदै लगिनेछ ।

फोहोरमैला व्यवस्थापन

१८९. फोहोरमैलाको व्यवस्थापन गर्न स्थानान्तरण केन्द्र (Transfer Station), ल्याण्डफिल साइट, प्रशोधन प्लाण्ट, कम्पोष्ट प्लाण्ट, बायोग्याँस प्लाण्ट लगायत फोहोरमैलाको संकलन, अन्तिम विसर्जन तथा प्रशोधनका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधार तथा संरचनाको निर्माण तथा सञ्चालन गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१९०. फोहोरमैलाको उत्पादनमा कमी ल्याउने, फोहोरमैलाको पृथकीकरण गर्ने, फोहोरमैला निष्काशन, फोहोरमैला संकलन, फोहोरमैला ढुवानी, फोहोरमैलाको न्यूनीकरण, पुनः प्रयोग, पुनः चक्रण गर्न आवश्यक कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
१९१. फोहोरमैला स्थानान्तरण केन्द्र तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल तोकी आवश्यक कार्यविधि अवलम्बन गरिनेछ ।
१९२. छयाङ्कुटी देखि देउरालीसम्म प्रत्येक महिनाको १५ गते चिचिला सफाई अभियान सञ्चालन गरिनेछ । यस अभियानलाई क्रमिक रुपमा वडास्तरमा समेत कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

विपद् व्यवस्थापन

१९३. विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१९४. विपद् व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, संघ संस्था, नीजी क्षेत्रसँगको सहयोग, समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

१९५. विपद् कोषका स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोतको साधनको परिचालन गरिनेछ ।
१९६. विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१९७. विपद् पूर्व तयारी खोज तथा उद्धार राहत सामाग्रीको पूर्व भण्डारण वितरण र समन्वय गरिनेछ ।
१९८. विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा वस्तीहरुको परिचालन र स्थानान्तरण गरिनेछ ।

वित्तीय व्यवस्थापन सुशासन

१९९. सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिहरुले अधिकतम मितव्ययिताका साथ कार्यसम्पादन गरिनेछ ।
२००. सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिले मर्यादित, मितव्ययी एवम् उदाहरणीय रूपमा प्रस्तुत भई अनुकरणीय कार्यशैलीमा प्रस्तुत हुनुपर्नेछ ।
२०१. पानी, बिजुली, सञ्चार महसुल, घरभाडा, इन्धन, मर्मत, स्टेशनरी खर्च, भत्ता, तालिम, गोष्ठी, सेवा शुल्क, भ्रमण खर्च जस्ता प्रशासनिक खर्चमा अत्यन्त मितव्ययिता अपनाइनेछ ।
२०२. सरकारी सवारी साधन सरकारी काममा अधिकृत व्यक्ति (authorized personnel) बाट मात्र प्रयोग गरिनेछ ।

लेखांकन

२०३. महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट स्वीकृत एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ अनुरूप आम्दानी तथा खर्चको लेखाङ्कन कायम गरिनेछ ।
२०४. गाउँपालिकामा हुने सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारलाई बैकिङ प्रणालीमा आवद्ध गरी शून्य नगद कारोबारलाई लागु गरिनेछ ।
२०५. प्रदेश तथा स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली [Sub-National Treasury Regulatory Application (SuTRA)] मा गाउँपालिकाको वित्तीय गतिविधिहरुलाई लेखांकन गरिनेछ ।

राजस्व परिचालन

२०६. सार्वजनिक निर्माण खर्च शीर्षकबाट आयोजनाको कन्टिजेन्सी भनी छुट्याइएको रकमबाट ज्यालादारीमा कर्मचारी भर्ना गर्ने वा सवारी साधन खरिद नगर्ने नीति लिइनेछ ।

२०७. एकीकृत सम्पत्ति करलाई स्वावलम्ब र आत्मनिर्भर चिचिला गाउँपालिकाको आधारको रूपमा विकास गरिनेछ ।

वित्तीय अनुशासन

२०८. संघीय वित्त संरचनालाई सुदृढ र सबल बनाउने राष्ट्रिय नीतिलाई टेवा पुऱ्याउन समृद्ध अर्थतन्त्र निर्माणका लागि स्थानीय राजस्व नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२०९. करको दर बढाउनु भन्दा करको दायरा विस्तारलाई प्राथमिकता दिई करधारलाई थप फराकिलो बनाउँदै लगिनेछ ।

२१०. आयआर्जन र व्यवसाय गर्ने चिकित्सक, इन्जिनियर, वकिल, सल्लाहकार, कलाकार, खेलाडी, विभिन्न शिक्षण संस्थामा प्राध्यापन गर्ने व्यक्तिहरु लगायत सबैलाई स्थायी लेखा नम्बर प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई करदातालाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।

२११. करदाता तथा आम नागरिकका लागि सूचनामूलक एवम् सचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धी करदाता शिक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तर रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । यस्तो शिक्षा, सूचना र सचेतना सम्बन्धी कार्यहरु आवश्यकता अनुसार नीजी, गैरसरकारी, उपभोक्ता हितकारी एवं पेशागत संघसंस्थाहरु समेतको सहभागिता र समन्वयमा सञ्चालन गरिनेछ ।

२१२. करको बारेमा जानकारी दिन स्थानीय पाठक्रममा नेपालको कर प्रणाली सम्बन्धी बिषय समावेश गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण

२१३. आर्थिक दायित्व सिर्जना हुने विषयमा कुनै पनि निर्णय गर्दा स्रोतको सुनिश्चितता कायम गरेर मात्र गरिनेछ ।

२१४. गाउँपालिका मातहतका कार्यालयहरु सकेसम्म व्यापारिक क्षेत्र र प्रमुख मार्गमा घर बहालमा नलिई न्यूनतम आवश्यकता र सुविधा भएको घर बहालमा लिने व्यवस्था गरिनेछ ।

सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण

२१५. स्थानीय तह र नागरिकहरूका बीचमा दोहोरो संवाद स्थापित गर्न र त्यस्तो संवादबाट जनतालाई देश विकासको प्रक्रियामा रचनात्मक प्रतिनिधित्व गराई पारदर्शिताको माध्यमद्वारा स्थानीय तहको विकास निर्माण कार्य र सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाई जिम्मेवारीको संस्कार बसाउन सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
२१६. सार्वजनिक सुनुवाईका लागि सहजकर्ताको प्रबन्ध र बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।

आन्तरिक लेखा परीक्षण तथा आन्तरीक नियन्त्रण प्रणाली

२१७. आन्तरिक लेखा परीक्षणको माध्यमबाट चिचिला गाउँपालिकाको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था एवम् कार्यविधिहरू पालना गरी गराई वित्तीय अनुशासन कायम गरिनेछ ।
२१८. आन्तरिक लेखापरीक्षण इकाईलाई अविलम्ब गठन गरी चिचिला गाउँपालिकाबाट निर्दिष्ट उद्देश्य हासिल गर्न गरिएको लगानी नियमित, मितव्ययी र प्रभावकारी बनाउने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
२१९. चिचिला गाउँपालिकाबाट गरिने आम्दानी तथा खर्च र त्यसको लेखाङ्कन प्रचलित कानूनद्वारा निर्दिष्ट प्रक्रिया अनुरूप भए वा नभएको परीक्षण गरी वित्तीय पारदर्शिता र जवाफदेहिता कायम गरिनेछ ।
२२०. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी सुधारका विषयवस्तुहरूलाई प्रभावकारी पार्न नीतिगत पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
२२१. महालेखा परीक्षकबाट हुने अन्तिम लेखा परीक्षणलाई सहयोग पुऱ्याइनेछ ।

अन्तिम लेखा परीक्षण

२२२. चिचिला गाउँपालिकाको विभिन्न शीर्षकमा विनियोजन भई एक आ.व. को समाप्त भइसकेपछि गरेका खर्चहरूको सम्पूर्ण फाँटबारीहरूलाई महालेखा परीक्षकको कार्यालयको

स्थलगत डोर समक्ष आर्थिक ऐन, नियम, कार्यविधि एवम् औचित्य समेतको आधारमा अन्तिम लेखा परीक्षण गरिनेछ ।

२२३. अन्तिम लेखापरीक्षणका क्रममा औल्याइएका त्रुटी, कमजोरीहरु सम्बन्धित कार्यालयसँग सम्पर्क गरी तत्काल प्रमाण मगाई बेरुजु फछ्यौट गरिनेछ ।

बेरुजु फछ्यौट

२२४. अन्तिम लेखापरीक्षणबाट औल्याइएका बेरुजुहरुको अद्यावधिक लगत कायम गरिनेछ ।

२२५. भएको बेरुजु फछ्यौटको लागि मातहतका कार्यालयहरु, समितिहरु तथा व्यक्तिहरुलाई ताकेता गरी प्रमाणहरु समपरीक्षणको लागि महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा लेखापढी गराइनेछ ।

२२६. महालेखा परीक्षकको विभागबाट बेरुजुको लगत कट्टा भई आएपश्चात सम्बन्धित कार्यालयहरु, समितिहरु तथा व्यक्तिहरुलाई बेरुजु लगत कट्टाको जानकारी गराइनेछ ।

२२७. चिचिला गाउँपालिकामा आर्थिक सुशासन कायम राख्न बेरुजु फछ्यौट समिति गठन गरी महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट अन्तिम लेखा परीक्षणका क्रममा देखिएका बेरुजुहरुलाई फछ्यौट गर्ने अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

सूचना तथा सञ्चार व्यवस्थापन

२२८. गाउँपालिकामा अन्तर सञ्चारलाई प्रभावकारी तुल्याउन इन्टरकम प्रविधिको प्रयोग र विस्तार गरिनेछ ।

२२९. सञ्चारको माध्यमलाई व्यवस्थापन गर्न, सूचना प्रवाह गर्न यस गाउँपालिकाको वेबसाइटलाई चुस्त दुरुस्त बनाईनेछ ।

२३०. गाउँपालिकाको पहलमा गाउँपालिका र प्रत्येक वडाहरुको डिजिटल प्रोफाइल तयार गरी पुस्तक तथा वृत्तचित्र (Documentary) प्रकाशन गरिनेछ ।

२३१. विकास निर्माणका सम्पूर्ण गतिविधिहरुलाई रेडियो तथा पत्रपत्रिका मार्फत प्रचार प्रसार एवं जानकारी गराइनेछ ।

२३२. टेलिभिजन, टेलिफोन तथा ईन्टरनेट सेवाको पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न नेपाल टेलिकम, एनसेल र नेपाल टेलिभिजन लगायतका कम्पनीहरूमा बिषेश पहल गरिनेछ ।

२३३. अभिलेख व्यवस्थापनमा नवीनतम सूचना प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ ।

संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

मानव संशाधन विकास

२३४. चिचिला गाउँपालिकामा रहेको जनशक्तिको पहिचान गरी गैरसरकारी संस्थाहरूले कुनै पनि कार्यक्रमको लागि जनशक्ति छनौट गर्दा समावेशीताको सिद्धान्त, सहायता मिलान (Aid Harmonization) को सिद्धान्त अवलम्बन गर्ने नीति लिइनेछ ।

२३५. गाउँपालिका स्थित सार्वजनिक निकायहरूबाट सम्पादन हुने सेवा प्रवाह तथा काम कारवाहीको उचित मूल्याङ्कन गरी पुरस्कार र दण्ड (reward and punishment) को व्यवस्था गरिनेछ ।

२३६. गाउँ कार्यपालिका र वडा कार्यालयहरूको दरबन्दी संरचना संघीय सरकार र प्रादेशिक सरकारसँग संगठन र विकास (organization and Management) सम्बन्धी आवश्यक समन्वय, परामर्श र साझेदारी गरी सोही अनुरूप पदपूर्ति, समायोजन, दरबन्दी सिर्जना, सरुवा, बढुवा तथा वृत्ति विकास प्रणाली (career development system) लाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

२३७. संघीय तथा प्रादेशिक सरकारको अनुदानमा प्राप्त हुने योजना, परियोजना तथा जिल्ला समन्वय समितिबाट समायोजन भई आउने विभिन्न दरबन्दीका कर्मचारीहरूको यथोचित परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गर्नुका साथै उक्त पदहरूको कार्यबोझ, कार्यपद्धति र कर्मचारीको आवश्यकता लगायतका विषयहरूको अध्ययन गरी दरबन्दी हेरफेर तथा कटौति गर्दै जाने र स्वर्णिम विदाई (golden handshake) गर्ने सहितको मानव संशाधन व्यवस्थापन (human resource management) नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।

२३८. चिचिला गाउँपालिका मातहतका कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी विनियम, कर्मचारी कल्याण कोष, मर्मत सम्भार कोष लगायतका विनियम, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू तय गरिनेछ ।

संस्थागत क्षमता विकास

२३९. सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूको नीति, कार्यक्रम लगायतका विषयमा सुधार ल्याउन सूचना तथा अभिलेख केन्द्रलाई सुदृढीकरण गरिनेछ ।
२४०. गाउँपालिका स्तरमा एकिकृत सेवा केन्द्र (Integrated Service Center) को अवधारणालाई सेवा प्रवाहमा जोड्न सकिने सम्भाव्यताको अध्ययन गरी उचित कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
२४१. आगामी आ.व. देखि गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयहरू, विषयगत कार्यालयहरू, गैरसरकारी संघसंस्थाहरूमा सुशासन विकास इकाइ (Good Governance Development Unit) स्थापना गर्दै जाने नीति लिइनेछ ।

संस्थागत पूर्वाधार

२४२. गाउँपालिकाको क्षमता वृद्धि लगायतको कार्य प्रभावकारी गर्न, सेवा प्रवाह, कर्मचारी व्यवस्थापन लगायतका विषयलाई प्रभावकारी बनाउन आन्तरिक श्रोत वृद्धि गर्न कर प्रणाली (tax system)लाई फराकिलो तथा प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२४३. विद्युतीय शासन प्रणाली (e-governance system) मार्फत चिचिला गाउँपालिका क्षेत्रका सबै सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरूको काम कारवाहीहरूमा प्रभावकारिता ल्याउन कर्मचारीहरूको क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन कार्यलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
२४४. क्षमता विकास योजना (capacity development plan) तय गरी गाउँपालिकाको आवश्यकता र चाहना अनुरूप अवलम्बन गरिनेछ ।
२४५. सामाजिक आर्थिक उद्यमशिलताको विकास गर्दै युवा लक्षित सेवा, सुविधा र रोजगार लगायतका अवसरहरूमा वृद्धि गर्दै पलायन हुनबाट जोगाउन विभिन्न किसिमका क्षमता विकास तथा आयआर्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न रोजगार सूचना केन्द्र स्थापना सम्बन्धमा आवश्यक कदम बढाइनेछ ।

नागरिक बडापत्र तथा टोकन प्रणाली

२४६. डिजिटल नागरिक बडापत्रको निर्माण गरी बडापत्रमा सार्वजनिक निकायबाट प्रवाह गरिने सबै सेवाहरूको लागत, समय, प्रक्रिया, सम्बन्धित अधिकारी र गुनासो सुनुवाई गर्ने प्रक्रियालाई निरन्तर अद्यावधिक गरिनेछ ।
२४७. बढी सेवाग्राहीहरू हुने कार्यालयमा टोकनमा आधारित सेवा प्रवाहलाई विस्तार गर्न आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सूचना प्रविधिको प्रयोग

२४८. विद्युतीय सूचना प्रविधि सार्वजनिक सेवा प्रवाहका विभिन्न क्षेत्रहरूमा प्रयोग गरी स्वचालित सेवा प्रवाह (Auto-piloting Service Delivery) बनाउन जोड दिइनेछ ।

सामाजिक विकास समिति

शिक्षा

२४९. चिचिला गाउँपालिकाले शिक्षा क्षेत्रलाई समृद्धिको आधारको रूपमा ग्रहण गर्दै एक स्थानीय तह एक नमुना विद्यालयको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
२५०. आ.व. २०७५/०७६ लाई शैक्षिक लगानीको वर्षको रूपमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२५१. विद्यालयहरूमा शिक्षकहरूको नियमितता तथा प्रभावकारी शिक्षण सिकाई क्रियाकलापको लागि विद्यार्थी चेक लिष्ट तथा इ-हाजिरी क्रमागत रूपमा विद्यालयहरूमा लागु गरिदै लगिनेछ ।
२५२. शिक्षामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रभाव तथा महत्वलाई आत्मसात गर्दै एक विद्यालय एक कम्प्युटर शिक्षकको कार्यक्रम क्रमागत रूपमा लागु गरिदै लगिनेछ ।
२५३. विगतमा रहेको निजी स्रोतको शिक्षकहरूको समस्यालाई निर्मुल पाउँ विद्यार्थी सङ्ख्याको प्रक्षेपण गरी शिक्षकको दरबन्दी पदपूर्ति गरिनेछ ।
२५४. योग्य र बरिष्ठ शिक्षकलाई नेतृत्व सुम्पिएर बिद्यालय प्रशासन तथा ब्यवस्थापनलाई चुस्त दुरुस्त बनाउन प्रधानाध्यापक मिलान कार्यलाई यथाशक्य सुदृढीकरण गरिनेछ ।

२५५. शिक्षाको अवधारणालाई कार्यमूलक बनाउदै बालमैत्री शैक्षिक वातावरण कायम गर्न सम्बन्धित शैक्षिक सरोकारवालासँग संयुक्त योजना सहित सहकार्य र समन्वयको नीति लिईनेछ ।
२५६. स्वीकृति नलिई संचालन गरिएका सामुदायिक तथा संस्थागत र निजी बिद्यालयलाई निरुत्साहित र नियन्त्रण गर्दै कानुनी दायरामा ल्याईनेछ र संचालनमा ल्याईएका बिद्यालयलाई जनसंख्या तथा नक्साकनका आधारमा स्तरबृद्धि गरिनेछ । विद्यार्थी शिक्षक अनुपात, भौगोलिक विकटता र स्थानीय सन्दर्भलाई विश्लेषण गरी बिद्यालयहरूको कक्षा घटाउन तथा बिद्यालयहरू एक आपसमा गाभ्न सकिनेछ ।
२५७. बिद्यालय ब्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, गाउँ शिक्षा समितिको गठन गरेर शैक्षिक विकासका कार्यक्रमहरूको कार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२५८. बिद्यालयलाई प्रदान गरिने बिभिन्न अनुदान रकमहरूलाई लक्षित बर्गसम्म पुऱ्याउन आर्थिक पारदर्शिताको नीति अवलम्बन गरिनेछ र बिद्यालयको सामाजिक परिक्षणलाई अनिवार्य र प्रभावकारी बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२५९. सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको सहकार्य र समन्वयमा बिद्यालय बाहिर रहेका बिद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई औपचारीक शिक्षाको मुल प्रवाहमा समेट्न बिभिन्न खालका सिर्जनात्मक र रचनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२६०. बस्ती बस्तीमा निरक्षर जनसंख्याको पहिचान गरी अनौपचारीक शिक्षा संचालन गर्न पहल गरिनेछ ।
२६१. चिचिला गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका बिद्यालयहरूमा आवश्यकता निर्धारण गरी विभिन्न बिद्यालयहरूमा कामकाजमा खटाउन सक्नेछ ।
२६२. यस चिचिला गाउँपालिका अन्तर्गतका बिद्यालयहरूलाई गाउँपालिका स्तरीय खेलकूद् तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न गराउन प्राथमिकता तथा प्रोत्साहन दिइनेछ ।
२६३. यस चिचिला गाउँपालिकामा रहेका सबै बिद्यालय तथा बाल विकास केन्द्रलाई स्तरबृद्धि गरी शिक्षकहरूलाई क्षमता विकासको लागि सरोकारवालासँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२६४. स्थानीय पाठ्यक्रमको विषयमा यस गाउँपालिकाको आवश्यकतालाई पहिचान गरी मातृभाषा तथा उत्पादनमूलक विषयवस्तुको छनौट गरी स्वरोजगारको वातावरण सृजना गरिनेछ ।
२६५. शैक्षिक क्षेत्रलाई राजनीतिक हस्तक्षेपमुक्त गराइनेछ । चिचिला गाउँपालिकाका विद्यालयहरूलाई शान्ति क्षेत्र बनाइनेछ । विद्यालय शिक्षकको विषयगत गुणस्तर मापदण्ड तयार गरिनेछ । यसका आधारमा शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन र दण्डको व्यवस्था गरिनेछ । समग्र शैक्षिक उपलब्धिका सूचकहरूको आधारमा चिचिला गाउँपालिकाभित्र एक उत्कृष्ट विद्यालयलाई पुरस्कार प्रदान गरिनेछ ।
२६६. सूचना प्रविधिमैत्री अध्यापन कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गरिनेछ । आगामी पाँच वर्षभित्रमा सबै विद्यालयहरूमा इन्टरनेट सेवा पुऱ्याइनेछ ।

स्वास्थ्य

२६७. जनतामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाहरूको प्रत्याभूत गर्न यस गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति ब्यवस्थापन र परिचालनका लागि मानव संसाधन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ ।
२६८. यस गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई घोषणा गर्न यस गाउँपालिकाका सबै वडा र बस्तीहरूमा खानेपानी तथा शौचालयहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण गरी आवश्यक ब्यवस्थापन गर्न पहल गरिनेछ ।
२६९. अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय गरी एम्बुलेन्स सेवालालाई चिचिला गाउँपालिकामा सुचारु गरिनेछ ।
२७०. चिचिला गाउँपालिकामा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ । राष्ट्रिय बीमा बोर्डबाट स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रम सुरु भइसकेपछि स्वास्थ्य बीमाबाट बीमित नहुनेलाई गाउँपालिकाबाट कुनैपनि सहायता प्रदान गरिनेछैन ।
२७१. गाउँपालिकामा १५ शैयाको अस्पताल निर्माणको लागि आवश्यकीय पूर्वाधार तय गरिनेछ ।

२७२. चिचिला गाउँपालिकामा स्वास्थ्य प्रयोगशाला निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन सुरु गरी सञ्चालन गर्न आवश्यक नीति तय गरिनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

२७३. एकीकृत जलाधार संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरी चिचिला गाउँपालिकाका जलाशय क्षेत्रहरूको विशेष संरक्षण गरिनेछ ।

२७४. स्थानीय वातावरण अनुकूलनका वन पैदावरहरूको विस्तार, भू-क्षय नियन्त्रण र नदी मुहान तथा किनाराको संरक्षण गरिनेछ ।

२७५. चिचिला गाउँपालिकाका जनतालाई स्वच्छ, सफा, गुणस्तरीय र दीगो रुपमा व्यवस्थापन हुने खालको खानेपानी र उचित सरसफाइको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२७६. चिचिला गाउँपालिकाभित्र एक घर एक धाराको व्यवस्था गरिनेछ । खानेपानीमा पहुँच नपुगेका क्षेत्रहरूमा पाँच वर्षभित्र स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराइनेछ । सुखखाग्रस्त क्षेत्रमा लिफ्टड खानेपानी योजना अघि बढाइनेछ ।

संस्कृति प्रवर्द्धन

२७७. चिचिला गाउँपालिकामा साँस्कृतिक संग्रहालयको स्थापना गर्ने सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

२७८. चिचिला गाउँपालिकाको साँस्कृतिक रहनसहन, परम्परा, भेषभुषा तथा विशिष्टताहरूलाई संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

२७९. चिचिला गाउँपालिकाले बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसाँस्कृतिक र बहुआयामिक विशेषताहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने कार्यमा जोड दिइनेछ ।

२८०. चिचिला गाउँपालिकाका कला, साहित्य र संस्कृतिको जगेर्ना र विकास गर्न चिचिला गाउँपालिकाले प्रतिष्ठान स्थापना गर्न आवश्यक पहल गर्नेछ ।

लैंगिक समानता

२८१. महिला विरुद्धका सबै किसिमका हिंसा र विभेदलाई प्रभावकारी ढंगबाट अन्त्य गर्नका लागि लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । चिचिला गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरु महिलामैत्री बनाइनेछ ।

सामाजिक समावेशीकरण

२८२. महिला, युवा, अपाङ्ग तथा बाल अधिकारको सुनिश्चिताका लागि सरकारी, गैर सरकारी र निजी क्षेत्रका सबै सरोकारवालासँग सहकार्य गरिनेछ ।

२८३. लक्षित वर्गहरुको क्षमता विकासको लागि आवश्यक कार्यक्रम तथा योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२८४. सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको नयाँ नाम दर्ता, लगत कट्टा, परिचय पत्र बितरण र समयमै सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंकिङ प्रणालीबाट बितरण गरिनेछ ।

२८५. सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको नयाँ नाम दर्ता, लगत कट्टा, परिचय पत्र बितरण अनलाइन मार्फत गरी सबै वडा कार्यालयलाई चौमासिक रुपमा अद्यावधिक गर्न लगाईनेछ ।

२८६. सामाजिक सुरक्षा वितरण गर्दा आर्थिक पारदर्शितालाई अनिवार्य चुस्त दुरुस्त बनाइनेछ ।

२८७. आपत्कालिन महिला र बालबालिका उद्धार कोषको स्थापना गरिनेछ ।

२८८. विभिन्न लक्षित वर्गहरुलाई क्षमता विकासको लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

२८९. महिला तथा बालबालिकामाथि हुने विभिन्न प्रकारको घरेलु हिंसाको निवारण गरिनेछ । बाल श्रम शोषण, बहु विवाह र बाल विवाहलाई पूर्ण रुपमा निरुत्साहित गर्दै साविकमा सञ्चालित बालमैत्री सुशासनको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्ने कार्यलाई थप कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२९०. महिला तथा बालबालिकाको लागि आर्थिक, सामाजिक लगायत अन्य शसक्तिकरण र क्षमता विकासका कामहरु गरिनेछ ।

२९१. अपाङ्गता तथा फरक क्षमता भएका ब्यक्तिहरूलाई लक्षित गरी सार्वजनिक सरोकार रहने भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गर्दा अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माणका लागि गाउँपालिकाबाट आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था सम्बन्धी नीति:

२९२. यस गाउँपालिका क्षेत्रमा आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाएका गैर सरकारी संघ संस्थाहरूलाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न उक्त संघ संस्थाहरूको कार्यक्रम, बजेट, समय तालिका, कार्यक्रमको औचित्य, प्रभाव, अवसर, लाभान्वित क्षेत्र समेतको विश्लेषण र मूल्याङ्कन गरेर मात्र राय सहित स्वीकृति दिईनेछ साथै गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले प्रस्तावित कार्यक्रमको क्षेत्र परिवर्तन गर्न सक्नेछ र गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा एक गैरसरकारी संघ संस्था अनुगमन ईकाई गठन गरी अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

२९३. चिचिला गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारी निकायहरूको अनुगमन, नियमन र समन्वय कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

खेलकूद तथा मनोरञ्जन

२९४. चिचिला गाउँपालिकाबाट विभिन्न क्षेत्रका खेलकूद विकास गर्नका वार्षिक रुपमा चिचिला गेम्स (Chichila Games) को आयोजना गरिनेछ । चिचिला गेम्स आयोजना गर्नका उद्यमी, व्यवसायी, संघसंस्थाहरु, आयोजक, सह-आयोजक, प्रायोजकहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।

२९५. खेलकूदको विकास गर्नका लागि एकेडेमी स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

२९६. मनोरञ्जनको क्षेत्रहरूलाई व्यवस्थित गर्न कार्यविधि तय गरिनेछ ।

२९७. र अन्त्यमा, चिचिला गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तय गर्न निरन्तर सहायता प्रदान गर्नुहुने हातहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।